

KARTA KURSU

Nazwa	Przestrzeń publiczna współczesnego miasta	
Nazwa w j. ang.	Public space of contemporary city	
Koordynator	dr inż. arch. Dorota Wantuch-Matla	Zespół dydaktyczny
		dr inż. arch. Dorota Wantuch-Matla
Punktacja ECTS*	3	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zaznajomienie studenta z przeobrażeniami współczesnych przestrzeni publicznych, a także z zagadnieniem ewolucji znaczeń, funkcji i form miejskich przestrzeni publicznych, od czasów starożytnych do czasów obecnych. Kurs ma za zadanie pogłębienie świadomości uczestników, odnośnie rangi przestrzeni publicznych, ich analizy oraz kształtowania we współczesnych miastach i poza nimi, prognoz jej dalszego rozwoju, a także wielości procesów społecznych, ekonomicznych, kulturowych i planistycznych, rozgrywających się w przestrzeni publicznej i ją współkształtujących. Podnosi także zagadnienie waloryzacji jakości przestrzeni publicznej. Kurs w języku polskim. Formuła online.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa wiedza z zakresu historii urbanistyki, planowania przestrzennego i projektowania urbanistycznego.
Umiejętności	brak
Kursy	Urbanistyka współczesna / Planowanie przestrzenne w krajach Unii Europejskiej

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Po ukończeniu kursu student ma podstawową wiedzę na temat znaczeń, funkcji, form oraz odmian typologicznych miejskich przestrzeni publicznych, a także wielowymiarowych procesów zachodzących w przestrzeni miejskiej.	K_W01 K_W04

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Student rozpoznaje tradycyjne typy przestrzeni publicznej, a także ich odmiany hybrydyczne;	K_U18
	U02 Na potrzeby analizy fragmentów krajobrazu miejskiego, student wykorzystuje metodę badania ewolucji archetypicznych odmian przestrzeni publicznych.	K_U05 K_U06 K_U08

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 Student rozumie potrzebę ciągłego kształcenia się i poszerzania wiedzy w zakresie ciągle ewoluujących atrybutów miejskich przestrzeni publicznych.	K_K01
	K02 Student posługuje się słownikiem pojęciowym, który pozwala wziąć udział w interdyscyplinarnych dyskusjach dotyczących przestrzeni miejskiej, a także inicjatywach społecznych i publicznych odnoszących się do jakości środowiska miejskiego.	K_K03 K_K04

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A	K	L	S	P	E			
Liczba godzin	15		15							
	E									

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia prowadzone są w formie wykładów z elementami dyskusji – w formule online. W toku wykładów realizowane są drobne zadania cząstkowe online. Część konwersatoryjna prowadzona w formie stacjonarnej w postaci dyskusji wokół zadanych przez prowadzącą tematów problemowych, a także: analiza artykułów naukowych, analiza ewolucji przestrzeni publicznych, analiza przedprojektowa przestrzeni publicznej – wykorzystaniem metod projektowych, np. elementów *design thinking* itp., stanowiące jednocześnie podstawę do dyskusji/polemiki w trakcie zajęć. Egzamin pisemny w formie stacjonarnej na uczelni.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Zadania zespołowe	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium zaliczeniowe
W01		x					x	x	x	x			x
U01		x					x	x	x	x			x
U02		x					x	x	x	x			x
K01		x					x	x	x	x			x
K02		x					x	x	x	x			x

Kryteria oceny	<p>Warunkiem zaliczenia części wykładowej jest obecność na wszystkich zajęciach online. Ocena części konwersatoryjnej wymaga obecności na wszystkich zajęciach i czynnego zaangażowania w dyskusję oraz realizację założonych zdań indywidualnych i zespołowych.</p> <p>W obu przypadkach na zaliczenie wykładów i ćwiczeń wpływ postawa i aktywność studenta na zajęciach.</p> <p>Egzamin w formie stacjonarnej.</p> <p>Podejście do drugiego terminu egzaminu (poprawka) zakłada uzyskanie oceny obniżanej o ½ stopni. Wpisana zostaje najlepsza uzyskana ocena.</p> <p>Obecność na wykładach i ćwiczeniach jest obowiązkowa i sprawdzana – możliwa 1 nieusprawiedliwiona nieobecność. Większa niż założona liczba nieusprawiedliwionych nieobecności skutkuje obniżeniem oceny końcowej.*</p> <p>*2 nieusprawiedliwione nieobecności – ½ stopnia w dół, więcej niż 2 [lecz nie więcej niż 60%] > 1 stopień w dół. W sytuacji gdy nieusprawiedliwionych nieobecności jest więcej niż 60%, student nie uzyska zaliczenia części ćwiczeniowej bądź wykładowej.</p>
----------------	---

Uwagi	brak
-------	------

Treści merytoryczne (wykaz tematów poruszanych na zajęciach):

- 1.) Wprowadzenie do zagadnienia przeobrażeń i hybrydyzacji przestrzeni publicznych. Zagadnienie przestrzeni publicznych w literaturze naukowej i popularnej. Współczesne definicje przestrzeni publicznej. Zarys charakterystyki rozwoju przestrzeni publicznych w miastach europejskich.
- 2.) Konteksty – wartości i znaczenia, różnorodność czynników w ewolucji przestrzeni publicznych w miastach i poza nimi;
- 3.) Różnorodność funkcjonalna we współczesnych przestrzeniach publicznych;
- 4.) Różnorodność formalna dzisiejszych przestrzeni publicznych w miastach, w powiązaniu z architekturą i infrastrukturą transportową;
- 5.) Wielopostaciowość i typologia współczesnych przestrzeni publicznych;
- 6.) Wątek przestrzeni publicznych w literaturze przedmiotu i badaniach naukowych – przestrzeń publiczna w teorii urbanistyki końca XX wieku a współczesne kierunki badań: pomiary/badania wg różnych kryteriów, walkability index, spatial syntax, schemat ewolucji archetypu przestrzeni publicznych itp.;
- 7.) Przestrzeń publiczna: etapy procesu projektowego, realizacja, zarządzanie/utrzymanie, partycypacja;
- 8.) Przestrzeń publiczna jako element strategii miejskich i projektowania urbanistycznego – stymulująca i krystalizująca rola przestrzeni publicznych;
- 9.) Przemiany funkcjonalno-przestrzenne w przestrzeni publicznej jako proces.
- 10.) Wykład podsumowujący.

Wykaz literatury podstawowej:

- 1.) Bierwiazonek K. (2016). Społeczne znaczenie miejskich przestrzeni publicznych. Katowice: Uniwersytet Śląski. <https://libra.ibuk.pl/book/170029/ap>
- 2.) Bierwiazonek K., Dymnicka M., Kajdanek K., Nawrocki T. (red.) (2017). Miasto. Przestrzeń. Tożsamość. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar. <https://libra.ibuk.pl/book/188396/ap>
- 3.) Dudzic-Gyurkovich, K. (2019). Pokonywanie barier urbanistycznych związanych z układami transportu na obszarze Metropolii Barcelońskiej - wybrane problemy. Kraków: Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej.
- 4.) Dymnicka M. (2013). Przestrzeń publiczna a przemiany miasta. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar. <https://libra.ibuk.pl/book/127703/ap>
- 5.) Gehl, J. (2009). *Życie między budynkami. Użytkowanie przestrzeni publicznych*. Kraków: Wyd. RAM.
- 6.) Goldhagen Williams, S. (2017). *Welcome to your world. How the built environment shapes our lives*. Nowy Jork: Harper. Wyd. Fundacja partnerstwo dla Środowiska.
- 7.) Jeleński, T., Kosiński, W. (tłum.) (2011) *Jak przetworzyć miejsce? Podręcznik kreowania udanych przestrzeni publicznych*. Wydanie internetowe: http://www.mck.pk.edu.pl/panel/dokumenty/PPS,%20Jak_przetworzyc_miejsce.pdf
- 8.) Karwińska A., Brzosko-Sermak A. (2014) *Dobrze funkcjonujące miasto: koncepcje, cechy, perspektywy rozwoju*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego.
- 9.) Kwiatek-Sołtys, A. (2007). Place and role of the centre in the spatial structure of a small town in Poland. *Moravian Geographical Reports*, 15(4), s. 31-36.
- 10.) Lorens, P., Martyniuk-Pęczek J. (red.) (2010). *Problemy kształtowania przestrzeni publicznych. Miasto. Metropolia. Region*, Gdańsk: Wyd. Urbanista.
- 11.) Madurowicz M. (red.) (2017). Ciągłość miasta. Prolegomena. Warszawa: Uniwersytet Warszawski. <https://libra.ibuk.pl/book/189393/ap>

- 12.) Montgomery Ch. (2015). *Miasto szczęśliwe. Jak zmienić nasze życie, zmieniając nasze miasta*. Kraków: Wyd. Wysoki Zamek.
- 13.) Pluta K. (2012). *Przestrzenie publiczne miast europejskich. Projektowanie urbanistyczne*. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej.
- 14.) Prośniewski B. (2014). *Gudt nasz popospolity*. Warszawa: Fundacja Nowej Kultury Bęc Zmiana.
- 15.) Rogatka K. (2019). *Rewitalizacja i gentryfikacja w wymiarze społecznym*. Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.
<https://libra.ibuk.pl/book/205432/ap>
- 16.) Sadik-Khan, J. (2017). *Walka o ulice*. Kraków: Wyd. Wysoki Zamek.
<https://libra.ibuk.pl/book/180607/ap>
- 17.) Szczerek, E. (2017). *Rola rewitalizacji osiedli mieszkaniowych w kreowaniu ciągłości komplementarności przestrzeni publicznych współczesnego miasta*. Kraków: Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej.
- 18.) Wantuch-Matla, D., (2016). *Przestrzeń publiczna 2.0. Miasto u progu XXI wieku*, Łódź: Księży Młyn.
- 19.) Winskowski P., Banaszkiwicz M., Czech F. (red.) (2010) *Miasto. Między przestrzenią a koncepcją przestrzeni*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
<https://libra.ibuk.pl/book/5139/ap>
- 20.) Wojnarowska A., (2017). *Jakość przestrzeni publicznej centrum miasta. Przykład miast średnich regionu łódzkiego*. Łódź: Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego.
<https://libra.ibuk.pl/book/189139/ap>
- 21.) Górská A. (2012). *Krajobraz przestrzeni publicznej wsi. Zagadnienia planowania i projektowania ruralistycznego*. Gdańsk: Wydawnictwo Politechniki Gdańskiej.

Wykaz literatury uzupełniającej:

- 1.) Gzell S. (red.) (2019). *Architektura. Urbanistyka. Nauka*. Warszawa: PWN.
- 2.) Gurowska M., Rosińska M., Szydłowska A. (2020). *ZOEpolis – budując wspólnotę ludzkonie-ludzką*. Warszawa: Wydawnictwo Bęc Zmiana.
- 3.) Kołacz, P. (2015). *Przepis na ulicę*, Toruń: PZR EIKON. Dostęp online:
<http://obserwatorium.miasta.pl/wp-content/uploads/2016/08/przepis-na-ulice.pdf>
- 4.) Kwiatek-Sołtys A. (2017). *Własność gruntów a poziom rozwoju małych miast w Polsce. Ujęcie typologiczno-przestrzenne*. Kraków: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, Prace monograficzne 813, s. 254.
- 5.) Krajowa Polityka Miejska 2023. Załącznik do uchwały nr 198 Rady Ministrów z dnia 20 października 2015 r. (poz. 1235).
- 6.) Wantuch-Matla, D. (2016). *Micro-spatial and urban ephemera: bottom-up and temporary initiatives in public space*. A: *Virtual City and Territory*. W: *Back to the Sense of the City: International Monograph Book*, Barcelona: Centre de Política de Sòl i Valoracions, s. 712-722.
- 7.) Wantuch-Matla, D. (2017). *Przeobrażenia miejskich przestrzeni publicznych w Polsce a fundusze europejskie – województwo europejskie / Public space transformations in Poland and European funds – Lesser Poland Voivodeship*. W: *Teka Komisji Urbanistyki i Architektury/Oddz. PAN w Krakowie*, Tom XLV, Kraków: PAN. S. 353-366.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	-
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5
	Przygotowanie opracowania/prezentacji na podany temat	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		75
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3